

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

А.І. Бутенко, д.е.н., Є.В. Лазарева, д.е.н., І.М. Сараєва, к.філос.н.

Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень
НАН України, м. Одеса

Рівень та стан соціо-еколого-економічного потенціалу регіону залежать від сукупності потенціалів, що забезпечують просте та розширене відтворення його продуктивних сил. Вагомою конкурентною компонентою економіки регіону є підприємницький потенціал, як стратегічний ресурс, що забезпечує його сталий розвиток, створює нові робочі місця, сприяє підвищенню рівня життя і подоланню бідності.

Складність й багатоаспектність економічної категорії «потенціал», значні розбіжності у визначенні сутності поняття «підприємницький потенціал», його структури, методів оцінки і аналізу в зарубіжній і вітчизняній науковій літературі, обумовлює необхідність дослідження цього поняття з різних сторін.

У функціональному аспекті підприємницький потенціал є сукупністю соціально-економічних функцій, що характеризують трудову, виробничу, фінансову, податкову, інвестиційну, інноваційну, інфраструктурну складові потенційних можливостей підприємницького сектора економіки [1].

У цільовому аспекті підприємницький потенціал є сукупністю можливостей досягнення системи підприємницьких цілей для конкретного суб'єкта господарювання.

Підприємницький потенціал розглядається як система ресурсів і реальних можливостей ведення бізнесу зі складною ієрархічною й соціально-економічною структурами, представленими різними рівнями (людина, суб'єкт господарювання, муніципальне утворення, регіон, країна) [2].

У методології дослідження «Global entrepreneurship monitor» [3] під «підприємницьким потенціалом нації» розуміється сукупність фізичних осіб віком від 18 до 64 років, які розглядають можливість або почали займатися підприємницькою діяльністю. Складові цього потенціалу виокремлюють залежно від стадії функціонування підприємницького процесу. Це протопідприємці, які тільки мають намір розпочати власну справу; молоді (ранні) підприємці (*early-stage entrepreneurial activity*), до яких належать: підприєм-

ці-початківці (*nascent entrepreneurial activity*), власники нового бізнесу, які отримують нерегулярний мінімальний дохід (*new business owner-manager*), підприємці, які мають бізнес зі стабільними темпами розвитку і достатнім доходом (*established business-owner*).

З нашої точки зору, підприємницький потенціал регіону комплексне, обумовлене економічними, соціальними та інституціональними факторами явище, що відображає сукупність рамок умов підприємницької діяльності, наявність ресурсів і можливостей займатися цією діяльністю, схильність населення регіону до цієї діяльності, й реалізовану в певному періоді підприємницьку активність населення.

Сутність і структуру підприємницького потенціалу доцільно розглядати з погляду: цілей підприємницької діяльності; ресурсів, що забезпечують різні рівні можливостей; носіїв підприємницької діяльності; можливостей, що забезпечують підприємницькі здібності. Для емпіричного аналізу й моделювання підприємницького потенціалу регіону, як складної соціально-економічної категорії, потрібна конкретизація його складових. Для цього рекомендується використовувати логічні методи, що базуються на експертних оцінках діяльності на регіональних ринках; статистичні дані у формі придатної для адекватного й однозначного виміру показників; скорингові методи оцінки підприємницького потенціалу на основі факторного аналізу множини «підприємницьких ініціатив» щодо конкретних регіональних ринків.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Булакіна О.Н. Методика комплексной оценки предпринимательского потенциала муниципальных образований / О.Н. Булакіна // Известия ИГЭА. – 2009. – С. 63-65.

2. Лиханос Е.В. О некоторых аспектах формирования и реализации предпринимательского потенциала / Е.В. Лиханос // Закономерности и тенденции развития производства : сб.науч.ст. – Ставрополь, 2009. – С.56-61.

3. Reynolds P. Global entrepreneurship monitor: Data collection, design and implementation 1998-2003 / P. Reynolds, N. Bosma, E. Autio // Small business economics. – 2005. – № 24 (3). – P. 205-231.